

СЕКЦІЯ 15

СУЧАСНІ ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ

УДК 005:658.7

Вихор Ірина

*ВСП «Козелецький фаховий коледж
ветеринарної медицини
Білоцерківського національного
аграрного університету»*

ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ ЯК ЗАСІБ АКТИВІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНО-ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ НА ЗАНЯТТЯ ІСТОРІЇ

Слово «**інтерактив**» запозичене з англійської мови і походить від слова «interact» («inter» – взаємний та «act» – діяти), тобто інтерактивний – це здатний до взаємодії та діалогу. Інтерактивне навчання – це співнавчання, взаємонавчання, де викладач і його студенти є рівноправними суб'єктами навчання [1, с. 8].

Впроваджуючи інтерактивні методи в освітній процес, викладач має враховувати індивідуальні особливості кожного студента; моделювати життєві ситуації; використовувати рольові ігри; навчати співпраці у виконанні групових завдань; стимулювати моральні переживання взаємного навчання. Звісно, інтерактивне навчання має ряд переваг. Завдяки інтерактивним методам підвищується інтерес студентів до заняття; відбувається розвиток активності, творчості, відповідальності та самостійності у пошуку знань; викладач більш широко використовує індивідуальний підхід у навчанні та застосовує інноваційні та інформаційні педагогічні технології, розвиває культуру спілкування.

Під час застосування інтерактивних технологій може виникнути ряд складнощів, а саме: викладач витрачає більше часу на підготовку та проведення таких занять; не всі студенти однаково активні на занятті; можуть виникати організаційні труднощі; дещо ускладнюється система оцінювання та аналізу знань. Також час викладання дисципліни обмежується навчальною програмою.

Серед інтерактивних методів, які використовуються на заняттях історії та суспільних дисциплін можна назвати наступні:

– *Робота в малих і великих групах.* Даний вид можна проводити на різних етапах заняття. Досить ефективною робота в групах є під час аналізу історичних документів, визначення особливостей економічного, політичного і культурного розвитку країн. Групи за певний час опрацьовують значний об'єм навчального матеріалу і діляться результатами. Можна запропонувати правила роботи в групі та розподілити обов'язки (секретар, спікер, доповідачі і т. д.) [2, с. 27]. Наприклад, при розгляді питання щодо діяльності громадсько-політичних організацій в роки Першої світової війни на території України, студенти, які працюють в малих групах отримують наступні завдання: завдання для групи 1. Проаналізуйте діяльність ГУР в роки Першої світової війни; завдання для групи

2. Проаналізуйте діяльність СВУ в роки Першої світової війни; завдання для групи
 3. Проаналізуйте діяльність ТУП в роки Першої світової війни.

– *Метод «Займи позицію»*. Цей метод корисний на початку роботи з дискусійними питаннями та проблемами. Його можна використовувати для демонстрації розмаїття поглядів на проблему, що вивчається. Для цього студенти діляться на групи в залежності від їхньої думки щодо обговорюваної проблеми [2, с. 51]. Викладач пропонує деяким учасникам обґрунтувати свою позицію, а наприкінці заняття запитує чи не змінив хтось свого бачення даної проблеми. Наприклад, вивчаючи тему «Інтеграція України в європейський та світовий економічний простір», можна задати дискусійне питання «Чи підтримуєте ви євроінтеграційні процеси в Україні? Свою відповідь обґрунтуйте».

– *Метод «Мозковий штурм»*. Його мета – зібрати якомога більше ідей щодо проблеми від учасників протягом обмеженого часу. Викладач повідомляє проблему, яку потрібно розв'язати і пропонує учасникам висловити свої думки [2, с. 36]. Наприклад, при вивченні теми «Передумови Другої світової війни» на початку заняття викладач може задати питання: «В чому суть політики «потурання агресора?»», «Які ознаки вона має?»

– *Метод «Мікрофон»* надає можливість кожному сказати щось швидко, по черзі, відповідаючи на запитання або висловлюючи свою думку чи позицію. Даний метод є ефективним на заключному етапі заняття [3, с. 46]. Наприклад, під час вивчення теми: «Революції в Туреччині та Ірані в першій половині ХХ ст.» на заключному етапі заняття студенти отримують завдання: «Вкажіть, як вплинули революційні перетворення на подальший розвиток Туреччини та Ірану».

– *Метод «Прес»*. Метою даного методу є надання можливості студентам під час заняття навчитися формулювати і аргументовано висловлювати власну думку з дискусійного питання в чіткій та стислій формі. Наприклад, при розгляді теми «Революція в Росії 1917 р.» чотири пари студентів працюють одночасно. Перед кожною стоїть завдання відповісти на задане питання виключно за поданим кліше: I пара – «Я вважаю, що революція в Росії призвела до»; II пара – «тому, що...»; III пара – «наприклад, ...»; IV пара – «Таким чином, ...».

– *Метод «Коло очікувань від заняття»*. Цей метод можна використовувати для підвищення мотивації студентів. Перед вивченням нової теми студентам надаю можливість записати на дошці, висловити або написати у чаті під час дистанційного навчання свої очікування від вивчення даної теми («Я тут, тому що...», «Я хочу дізнатися більше із даної теми, тому що...»)

– *Метод «Фишбоун»*. Даний метод передбачає розгляд проблеми, що вивчається, за схемою скелета риби, де голова – це досліджувана проблема, верхні кісточки – причини, нижні кісточки – факти або наслідки, а хвіст – висновки до даної проблеми [1, с. 86].

– *Метод «Рафт»* – це метод направлений на створення письмових текстів певної тематики. Даний метод вчить розглядати проблему з різних точок зору і діє за даною схемою: студент має обрати «Роль», «Тему», «Форму опису цієї теми», «Адресанта». Наприклад, «Тема» – Внутрішня та зовнішня політика князя Володимира Святославовича; «Роль» – літописець; «Форма» – короткий літопис, «Адресант» – імператор Візантійської імперії.

– *Метод «Лист»*. Студент пише цільового листа історичному діячу, в якому підтримує його або, навпаки, засуджує, надає пораду, висловлює своє ставлення до його дій та вчинків.

– *Метод «Турнір»*. Цей метод передбачає міжособистісне спілкування. Студент викликає до себе іншого студента і ставить йому запитання. Якщо відповідь правильна, то студент, який відповів, ставить питання іншому студенту.

– *Метод «Діалог Сократа»*. Цей метод є цікавим видом дискусії, у рамках якого студенти самостійно формулюють проблеми та пропонують альтернативні шляхи їх розв'язання. Цей метод покликаний допомогти молодим людям сформулювати своє ставлення до важливих політичних, економічних, культурних та інших проблем. Крім запитань до обговорення готується фактичний матеріал, який може використовуватись під час діалогу. Наприклад, завершивши вивчення тем щодо соціально-економічного, політичного, культурного розвитку незалежної України, на занятті з узагальнення та повторення можна використати метод «Діалог Сократа». Студенти мають сформулювати головні проблеми незалежної України і накреслити та обґрунтувати варіанти виходу із них.

– *Метод «Ментальні карти» або «Інтелект-карти».* Цей метод продовжує формувати вміння складати опорний конспект, виділяти головне, аналізувати. В центрі карти розміщується головна проблема або центральне поняття, яке необхідно розкрити. Від центрального поняття проводяться стрілочки до основних ідей, які розкривають центральне поняття.

– *Метод «Герой. Дата. Подія».* У грі бере участь вся група. Викладач, звертаючись до одного з учасників, просить назвати видатну особу, з теми, що вивчається, другого учасника – дату, пов’язану з цим героєм, а третій – визначну подію.

Таким чином, інтерактивні методи навчання активно залучають студентів до освітнього процесу. Всі інтерактивні методи мають за мету зацікавити студентів бути активними на занятті, мислити самостійно, краще засвоювати інформацію. Використання інтерактивних методів поліпшує не лише знання студентів, а також підвищує їх зацікавленість у навчанні, командний дух, розвиває системне і креативне мислення.

Використані джерела

1. Інтерактивні методи викладання. Практичні поради для суддів-викладачів. Київ : ФОП Демчинський О. В., 2017. 64 с.
2. Пометун О. І., Пироженко А. В. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання : наук.-метод. посібник. Київ : А.С.К., 2004. 192 с.
3. Софій Н. З., Кузьменко В. У. Про сто і один метод активного навчання. Київ : Крок за кроком, 2003. 116 с.